

Audnas Båtlag
Tlømsvn 338
4520 LINDESNES

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2016/7411

Dato
14.11.2016

Dispensasjon for mudring i Nedre Audna naturreservat i Lindesnes kommune

Vi viser til søknaden deres av 31.03.16 og senere korrespondanse i saken, sist e-post av 31.10.16, om å etablere og vedlikeholde båtled i Nedre Audna naturreservat i Lindesnes kommune. Fylkesmannen beklager lang saksbehandlingstid.

Vedtak

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder fatter, med hjemmel i nml. § 48, følgende vedtak:

Audnas båtlag gis dispensasjon fra verneforskrift for Nedre Audna naturreservat i Lindesnes kommune (FOR-1988-11-10-912) for vedlikeholdsmudring av eksisterende båtled som vist på vedlagt flyfoto. Dispensasjonen gjelder i tre år, til og med 31.12.2019, og gis på følgende vilkår:

- Båtleden skal følge djupålen i elva.
- Mudringsdybde skal være maksimalt én meter under middel vannstand over året. Det kan ikke forventes farbarhet ved lavvann. Mudringsbredde skal maksimalt være fire meter i toppkant.
- Det skal ikke mudres i perioden 1. april til og med 15. juni.
- Mudringen skal foregå skånsomt. Ved skader på terreng som følge av tiltaket, skal disse tilbakeføres til naturtilstand straks etter mudringen er gjennomført.
- Dersom massene er forurensningsfrie, kan de deponeres på land etter avtale med Lindesnes kommune. De skal ikke mellomlagres i Nedre Audna naturreservat.
- Ved eventuell dumping, skal dette kun gjøres utenfor verneområdet og på sted som både Lindesnes kommune og Kystverket har godkjent.
- Statens naturoppsyn, ved Olaf Landsverk, skal gis anledning til å følge arbeidet.
- Det skal innen utgangen av hvert år det er mudret sendes en kortfattet rapport til Fylkesmannen hvor det framgår når og hvor det er mudret, hvor mye masse som er tatt ut og hvor massene er deponert eller dumpet. Rapporten merkes sak 16/7411.

Tiltaket krever også dispensasjon fra forurensningsforskriften kapittel 22 om mudring og dumping i sjø og vassdrag.

Bakgrunn

Audnas båtlag søker om å få etablere og vedlikeholde ei båtled i Audna-elva. Søknaden deler båtleden i tre strekninger:

- Strekning A – B: Eksisterende båtled fra Vigeland (A) til et punkt nord for Nodøy der leden deler seg i to (B). Her vil leden følge djupålen i elva. Det er ikke behov for mudring på denne strekningen, kun fjerning av noen få steiner som ligger utsatt til.
- Strekning B – C: Ny båtled som ønskes opprettet fra B, langs østbredden av Audna, til elvemunningen (C).
- Strekning B - D: Eksisterende båtled fra B, langs vestbredden av Audna, til Vesterdypet (D). Vesterdypets båtlag har gjeldende dispensasjon for mudring av denne strekningen på nærmere angitte vilkår. Denne ønskes opprettholdt som nå, bortsett fra at leden må gjøres dypere slik at den også kan brukes ved lavvann.

I denne søknaden behandles bare den nye båtleden på strekningen B – C som Audnas båtlag ønsker å opprette. Strekningen A – B må søkes om separat med nærmere angivelse av steinene som ønskes fjernet, og strekningen B – D må behandles ved neste søknad fra Vesterdypets båtlag om fornyelse av dispensasjon for mudring.

I dag manøvrerer båtene langs djupålen øst for Nodøy. I følge søker kan dette være utfordrende på grunn av grunnforholdene, og en del båter setter seg fast. Båtlaget ønsker derfor ei ny led langs østbredden, der leden vil passere leirstedet Solstrand. Eierne av Solstrand ønsker ikke at båtene skal komme i konflikt med badende, og anbefaler derfor at leden går langs Nodøy i stedet. For å imøtekomme dette, har Audnas båtlag foreslått at den nye leden går i en bue ut fra Solstrand.

For den nye leden, B – C, søkes det om mudring i åtte meters bredde og minimum én meters dybde under laveste vannstand. Søker ønsker å spre mudringsmassene utover på sanden eller i elva.

Under dialog med søker underveis i prosessen, har Audnas båtlag skrevet at de subsidiært søker om mudring av eksisterende båtled langs østsiden av Nodøy dersom dispensasjon for etablering av ny båtled ikke kan gis.

Vedlagt søknaden ligger en uttalelse fra Runar Jåbekk om mulige konsekvenser for fuglelivet som følge av den nye båtleden.

Juridisk grunnlag

Nedre Audna naturreservat (NR) ble vernet ved Regj.res. av 10. november 1988. For verneområdet gjelder *Forskrift om fredning av Nedre Audna naturreservat, Lindesnes kommune, Vest-Agder*, FOR-1988-11-10 nr. 912 (verneforskriften).

Formålet med Nedre Audna NR fremgår av verneforskriften pkt. III, som lyder:

Formålet med fredningen er å bevare et viktig våtmarksområde som er et eksempel på en tilnærmet urørt elvemunning, med vegetasjon, rikt og særpreget fugleliv og annet dyreliv som naturlig er knyttet til området.

For reservatet gjelder følgende bestemmelse angitt i pkt. IV nr. 1:

*All vegetasjon i vann og på land er fredet mot enhver form for skade og ødeleggelse.
(....)*

Verneforskriftens bestemmelser i pkt. IV nr. 3 angir forbud mot en rekke tiltak, herunder uttak, oppfylling, planering og lagring av masse. Opplistingen er ikke uttømmende.

I følge bestemmelsen i verneforskriften pkt. V nr. 6 er vernebestemmelsene i pkt. IV ikke til hinder for eiernes egen bruk av eksisterende båtrettigheter.

Etter Fylkesmannens vurdering omfattes ikke de omsøkte tiltakene av de spesifiserte unntaksbestemmelsene i verneforskriften, og de vurderes derfor mot den generelle dispensasjonsbestemmelsen gitt i lov om forvaltning av naturens mangfold, (naturmangfoldloven/nml.) § 48. Naturmangfoldloven § 48 åpner opp for dispensasjon fra verneforskrifter dersom tiltaket eller aktiviteten ikke strider mot vernets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Dispensasjonsbestemmelsen er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette tilfeller eller spesielle og særlige tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Etter § 7 i naturmangfoldloven skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter § 48. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Fylkesmannens vurdering

Vi legger til grunn Miljødirektoratets tidligere vurdering om at mudring av hovedled i Audna-elva går ut over unntaksbestemmelsen i verneforskriften kap. IV om at vernet ikke er til hinder for *eiernes egen bruk av eksisterende båtrettigheter*. Miljødirektoratet har også slått fast at et slikt tiltak går ut over skjønnsforutsetningen fra erstatningssaken etter opprettelsen av naturreservatet som tillater at bruk av eksisterende båtrettigheter også omfatter *nødvendig rydding av vegetasjon og mudring*. Denne skjønnsforutsetningen omfatter den enkelte grunneiers rett til vedlikeholdsmudring på egen eiendom for å kunne benytte egne båtrettigheter på vassdraget. Søknaden fra Audnas båtlag må derfor behandles etter naturmangfoldloven § 48. Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i nml. § 48 skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Bestemmelsen åpner for at det kan gis dispensasjon dersom tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Verneformålet for Nedre Audna naturreservat er knyttet til å ivareta et våtmarksområde med et rikt og særpreget fugleliv. En omfattende mudring av ny båtled slik det søkes om, vil påvirke det vernede elvedeltaet ved at vannføring, strømforhold og andre forhold i elva vil bli endret.

Dette vil igjen kunne påvirke vegetasjonen og fuglelivet som naturlig er knyttet til området, jf. føre-var-prinsippet i nml. § 9. Audnas båtlag og uttalelsen fra Runar Jåbekk legger vekt på at ei ny båtled vil kunne være positivt for fuglelivet ved at båttrafikken kanaliseres i ei definert led og at færre båter vil sette seg fast og skape forstyrrelser knyttet til dette. Fylkesmannen mener at ei ny båtled i praksis vil medføre to alternative traséer for båttrafikken, og at forstyrrelsene blir spredd utover et enda større område. Samlet belastning i verneområdet vil dermed øke (nml. § 10).

Fylkesmannens vurdering er derfor at tiltaket det primært søkes om er i strid med verneformålet og vil påvirke verneverdiene nevneverdig, og det er ikke sikkerhetshensyn eller vesentlige samfunnsinteresser som gjør tiltaket nødvendig. For det subsidiære alternativet, med vedlikehold av eksisterende båtled i djupålen øst for Nodøy, er vår vurdering annerledes. På bakgrunn av flyfoto og vår kunnskap om området, vil denne leden fortsatt kunne brukes med svært begrenset mudring. Båttrafikken kan øke noe som konsekvens av leden blir mer farbar, men etter vår vurdering vil økningen trolig være beskjeden og akseptabel, jf. nml. § 10. Ved å vedlikeholde eksisterende led i stedet for å etablere en ny led, vil endringen i forstyrrelse og elveforholdene sannsynligvis være mindre. For å ivareta føre-var-prinsippet (nml. § 9), begrenses dispensasjonen til å gjelde i tre år. Tiltaket kan da evalueres før man tar stilling til eventuell forlengelse av dispensasjonen.

Audna er et meget viktig lakse- og sjørretvassdrag, og ved tiltak i vassdraget er det viktig å ta hensyn til smolten i tidsrommet der denne er på sitt mest sårbare for ytre påvirkninger og endringer i vannmiljøet. Ideelt sett bør mudringen foregå ved lav vannføring vinterstid. I tråd med nml. § 11 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, vil Fylkesmannen derfor sette som vilkår at det ikke skal mudres i tidsrommet 1. april til og med 15. juni.

Mudringsmassene skal ikke deponeres eller mellomlagres i Nedre Audna naturreservat, men skal deponeres på land eller dumpes utenfor verneområdet etter avtale med Lindesnes kommune og Kystverket.

Fylkesmannen mener at det foreligger nok kunnskap om området og tiltakets konsekvenser til at det kan fattes vedtak i saken, jf. § 8.

Konklusjon

Forutsatt at vilkårene i dispensasjonen blir fulgt, vurderer Fylkesmannen at vedlikeholdsmudring av eksisterende båtled langs djupålen på østsiden av Nodøy, som vist på vedlagt flyfoto, ikke vil være i strid med verneformålet eller påvirke verneverdiene nevneverdig. Tiltaket kan dermed tillates med hjemmel i § 48 i naturmangfoldloven.

Tiltakshaver plikter selv å innhente samtykke fra berørte grunneiere samt nødvendige tillatelser etter annet lovverk. Vi minner om at søknaden også må behandles etter forurensningsforskriftens kapittel 22 om mudring og dumping. Det er tiltakshavers ansvar å innhente slik tillatelse.

Dispensasjonen er et enkeltvedtak som kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter at det er mottatt. Eventuell klage skal fremsettes skriftlig og sendes til Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder til behandling før eventuell videresending til Miljødirektoratet.

Med hilsen

Katrine Skajaa Gunnarsli
sjefingeniør

Aslak Gotehus
rådgiver

Brevet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.
Saksbehandler: Aslak Gotehus, tlf: 37 01 78 33

Kopi til:	
SNO v/ Olaf Landsverk	Sendt som epost
Lindesnes kommune	Sendt som epost
Miljødirektoratet	Sendt som epost